

Potencjalna rola prognostyczna wybranych czynników immunologicznych w przewlekłych stanach patologicznych

dr hab. Paulina Niedźwiedzka-Rystwej, prof. US

Katedra Immunologii, Uniwersytet Szczeciński

Streszczenie:

Zgodnie z obowiązującą terminologią, czynnik prognostyczny to czynnik, który wskazuje na przewidywany przebieg naturalny choroby i ma rokownicze znaczenie. W analogiczny sposób WHO definiuje biomarker. Wraz z dynamicznym rozwojem medycyny i badań naukowych dążących do maksymalnego wykorzystywania wyników badań w praktyce (popularne „from bench to bedside”), nieustannie poszukuje się nowych rozwiązań, które mogłyby usprawnić diagnostykę i leczenie chorób przewlekłych.

Czynniki immunologiczne, szczególnie takie, których poziom ekspresji w sposób wyraźny zmienia się w odpowiedzi na czynnik chorobowy, stanowią doskonałe źródło do poszukiwania biomarkerów chorób przewlekłych, choć także sprawdzają się w przypadku infekcji o przebiegu ostrym.

Jednymi z czynników immunologicznych będących wartościowymi czynnikami prognostycznymi są receptory TLR (Toll-like receptors). Należą one do receptorów PRR (pathogen-recognition receptors) – receptorów rozpoznających wzorce i są uznawane za superaktywatory układu odpornościowego i elementy odpowiedzialne za homeostazę odpowiedzi immunologicznej. Biorą udział w odporności przeciwzakaźnej i w sposób znaczący regulują mechanizmy odporności naturalnej, a poprzez zdolność do wzmagania roli komórek APC, wpływają także na odporność nabytą. Jak dotychczas wykazano ich rolę w schorzeniach alergicznych, a potencjał prognostyczny potwierdzony został w odniesieniu do raka żołądka. Badania naszego zespołu wykazały, że receptor TLR2 może być biomarkerem w kłębuszkowym zapaleniu nerek, a także u pacjentek z endometriozą. W przypadku tego ostatniego schorzenia, potwierdziliśmy także prognostyczną rolę cząsteczki CD200/CD200R – kojarzonej dotychczas głównie z odpornością przeciwnowotworową. Ponadto w endometriozie rejestruje się także korelację poziomu CTLA-4 – białka związane z odpowiedzią limfocytów T, z postępowaniem choroby.

Na podstawie własnych doświadczeń oraz dostępnego piśmiennictwa można stwierdzić, że czynniki immunologiczne, głównie stanowiące podstawę mechanizmów odporności naturalnej, cechuje wysoki potencjał prognostyczny.